

**Stanovisko Krajské hygienické stanice Středočeského kraje
k náplním a termínům vstupních, výstupních a periodických preventivních prohlídek
u prací kategorizovaných jako rizikové po účinnosti vyhlášky č. 79/2013 Sb.**

Nová právní úprava pracovnělékařských služeb a posuzování zdravotní způsobilosti osoby ucházející se o zaměstnání provedená zákonem č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, ve znění zákona č. 47/2013 Sb., přinesla nový právní rámec mj. pro režim náplní vstupních a výstupních lékařských prohlídek a náplní a termínů periodických lékařských prohlídek pro práce kategorizované jako rizikové podle zákona o ochraně veřejného zdraví. Tento nový právní rámec naplnila vyhláška č. 79/2013 Sb. (dále též jen „vyhláška“), která nabyla účinnosti dne 3. dubna 2013.

Do této doby se minimální náplně, resp. u periodických prohlídek též termíny, těchto preventivních prohlídek řídily režimem rozhodnutí krajských hygienických stanic podle ust. § 82 odst. 2 písm. e) bodu 2 zákona o ochraně veřejného zdraví. Podle citovaného ustanovení krajské hygienické stanici náleží stanovit zaměstnavateli pro výkon rizikových prací, s ohledem na expozici zaměstnanců, minimální náplň a termíny periodických lékařských preventivních prohlídek a minimální náplň vstupních a výstupních lékařských preventivních prohlídek, pokud je nestanoví zvláštní právní předpis.

Ač toto kompetenční ustanovení zůstalo prozatím zachováno, je třeba na možnost jeho budoucího naplňování nahlížet prismatem nové právní úpravy pracovnělékařských služeb. Nejpozději ode dne účinnosti prováděcí vyhlášky zde existuje právní předpis, který stanovuje druhy, četnost a obsah lékařských prohlídek nezbytných pro zjištění zdravotního stavu posuzované osoby a posuzování zdravotní způsobilosti včetně rozsahu odborných vyšetření a dále rizikové faktory pracovního prostředí a nemoci, stavy a vady, které při výskytu těchto faktorů vylučují nebo omezují zdravotní způsobilost k práci nebo službě (srov. ust. § 60 písm. a) a c) zákona č. 373/2011 Sb.).

Podle ust. § 7 odst. 2 vyhlášky základní vyšetření se rozšiřuje o další odborná vyšetření, jestliže taková vyšetření stanoví jiný právní předpis, jsou prováděna na základě rozhodnutí orgánu ochrany veřejného zdraví podle zákona o ochraně veřejného zdraví, stanoví je příloha č. 2 k této vyhlášce pro práce rizikové podle zákona upravujícího ochranu veřejného zdraví nebo pro práce s rizikem ohrožení zdraví, nebo jsou indikována posuzujícím lékařem.

Odpovědnost za rozsah odborných vyšetření ve vztahu k posouzení zdravotního stavu konkrétního zaměstnance se tedy více přesouvá na poskytovatele pracovnělékařských služeb a orgánům ochrany veřejného zdraví nyní náleží pravomoc rozhodovat o minimální náplni

pouze v případě rizikových faktorů, pro něž by nebyla odborná vyšetření stanovena jiným právním předpisem nebo vyhláškou a jedná-li se o práce kategorizované jako rizikové podle zákona o ochraně veřejného zdraví.

Současně je potřeba se vypořádat se vztahem rozhodnutí podle ust. § 82 odst. 2 písm. e) zákona o ochraně veřejného zdraví vydaných před účinností vyhlášky a právním stavem nastoleným novou právní úpravou. Přejídné ustanovení § 18 vyhlášky se totiž vypořádává pouze s tou částí těchto rozhodnutí, která se týká termínů k provedení pracovnělékařských prohlídek.

Pracovnělékařské prohlídky, jejichž termíny k provedení byly stanoveny přede dnem nabytí účinnosti vyhlášky na základě jiných právních předpisů, se provedou v těchto termínech. Lékařské prohlídky v termínech podle vyhlášky se provedou v návaznosti na provedení lékařských prohlídek uvedených ve větě první, pokud jiné právní předpisy nestanoví jinak. To tedy v praxi znamená, že pokud lhůta k provedení periodické preventivní prohlídky uplynula před nabytím účinnosti vyhlášky, další termín prohlídky se ještě stanoví podle rozhodnutí orgánu ochrany veřejného zdraví, pokud takové platné rozhodnutí existuje. Pokud lhůta k provedení periodické preventivní prohlídky uplyne po nabytí účinnosti vyhlášky, další termín prohlídky se již stanoví s ohledem na ust. § 11 vyhlášky. Ač to není v tomto ustanovení stanoveno výslovně, je třeba zde stanovené termíny provádění preventivních periodických prohlídek chápat jako minimální s tím, že mohou být podle pracovních podmínek zaměstnavatele prováděny i v periodě kratší.

S částí rozhodnutí orgánů ochrany veřejného zdraví, které se týkají minimální náplně lékařských preventivních prohlídek, se přejídné ustanovení nevypořádává. Je tedy třeba podle obecného pravidla přednosti právního předpisu před individuálním správním aktem a s ohledem na formulaci ust. § 82 odst. 2 písm. e) zákona o ochraně veřejného zdraví dovést, že jsou v plném rozsahu nahrazena právní úpravou § 7 odst. 2 písm. c) ve spojení s přílohou č. 2 vyhlášky. Minimální náplň stanovená rozhodnutím orgánu ochrany veřejného zdraví se tedy uplatní pouze u prací kategorizovaných jako rizikové a jen v případě, kdy ji nestanoví jiný právní předpis nebo vyhláška v příloze č. 2. Pravomoc stanovovat další odborná vyšetření nad rámec minimální náplně stanovené právními předpisy orgánu ochrany veřejného zdraví nepřisluší.

V Praze dne 10. května 2013

JUDr. Ivo Krýsa, LL.M.